

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง คนทุกระดับให้ความสำคัญแก่เงิน เงินจึงเข้ามามีบทบาทเหนือชีวิตของคนในสังคมเพิ่มมากขึ้น ธีรนาถ กาญจนอักษร(2542:52-53) ได้ศึกษาปัญหาสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อการค้าหญิงกล่าวไว้ว่าในปัจจุบันความสามารถในการใช้จ่ายหรือความมั่งคั่งของทรัพย์สินในครอบครองกลายเป็นเครื่องชี้มาตรฐานความเป็นอยู่ของคนในสังคม เนื่องจากระบบตลาดที่เข้ามาแทนระบบที่มีการผลิตเพื่อเลี้ยงตนเอง ทำให้การดำรงชีวิตต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายโดยกำหนดผลตอบแทนเป็นตัวเงินมากกว่าความสามารถในการผลิต ค่านิยมที่วัดชีวิตที่ดีจากความสามารถในการหาเงินและใช้เงินแทนที่จะเป็นความสามารถในการผลิตนี้ มีความสำคัญอย่างมากต่อการขยายตัวของธุรกิจทางเพศและการค้าหญิงเพราะผู้ที่อยู่ในธุรกิจดังกล่าว จะต้องประสบทางเลือกระหว่างผลได้ทางเศรษฐกิจกับการยอมรับของสังคม ค่านิยมที่เงินเป็นใหญ่จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างทางเลือกทั้งสอง นอกจากนั้นอิทธิพลจากคำโฆษณาต่างๆ ในการส่งเสริมการขายของนายทุนผู้ผลิตสินค้า ยังมีแนวโน้มที่จะกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคและใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุดจนรายได้เพิ่มตามไม่ทันรายจ่าย ในขณะที่เกิดค่านิยมวัตถุนิยมทางสังคมด้วยความสามารถในการครอบครองทรัพย์สินและการจับจ่ายเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเกินฐานะ คนเป็นจำนวนมากในสังคมตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกลับมีรายได้ต่ำ มีคนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา คนส่วนน้อยเหล่านี้มีความสามารถที่จะใช้จ่ายอย่างเต็มที่และได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นอย่างดีในภาวะเช่นนี้แม้จะมีแรงกดดันจากสภาวะบริโภคนิยม นิยมวัตถุสูงเพียงใดโอกาสของผู้ที่อยู่ในฐานะด้อยกว่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจะขยับฐานะของตนเองย่อมเป็นไปได้ยาก ดูเหมือนว่าคนไทยมีความต้องการทางวัตถุเพิ่มขึ้นมีช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยอย่างมาก ในกรณีเช่นนี้ธุรกิจทางเพศกลายเป็น

ช่องโหว่หรือทางเปิดที่เป็นไปได้ที่สุด สำหรับการเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจของคนจำนวนหนึ่ง ปัจจุบันสังคมเมืองเชียงใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงตามกระแสสังคมโลกอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คน จำนวนหนึ่งที่มีความจำเป็นต้องต่อสู้ดิ้นรนหาเลี้ยงชีวิตของตนเองและครอบครัว ให้สามารถมีลมหายใจเพียงพอเพื่อผ่านไปวันแต่ละวันอย่างลำบากยากเข็ญ สภาพของคนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งต้องพลีร่างกายสังเวทความบันเทิง ความสุขให้กับคนจากอีกฟากหนึ่งของสังคมที่มีฐานะเศรษฐกิจ สังคมเหนือกว่า อรสม สุทธิสาคร (2546:6) ได้ทำการวิจัยศึกษาเจาะลึกชีวิตผู้หญิงกลางคืนพบว่า ผู้หญิงเหล่านั้นไม่ได้พึงพอใจในอาชีพขายบริการทางเพศ เพราะเป็นอาชีพที่สังคมไม่ยอมรับและรัฐบาลไม่ให้การสนับสนุนกลายเป็นการเพิ่มปัญหาให้กับผู้หญิงเหล่านั้นทั้งๆ ที่พวกเขาแบกรับปัญหา มากมาย เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาขาดการศึกษา ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาเหล่านี้ เป็นสาเหตุให้พวกเขาตัดสินใจเลือกทำอาชีพขายบริการทางเพศเพราะได้เงินจำนวนมากเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวทำให้ตนเองและทุกคนในครอบครัวมีความสุขสบาย

จังหวัดเชียงใหม่มีสถานบริการบาร์เบียร์จำนวนมาก เป็นสถานบริการที่ประกอบอาชีพของหญิงขายบริการ บาร์เบียร์เหล่านี้เป็นสถานบริการแบบเปิดคนทั่วไปที่สัญจรไปมาสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในบาร์ทั้งหมด บาร์เบียร์มักจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน พื้นที่ส่วนแรก เป็นเคาน์เตอร์หรือบาร์เครื่องดื่ม ด้านหลังบาร์ข้างบนจัดเป็นที่วางเครื่องรับโทรทัศน์ ชั้นแสดงเหล้า บริเวณส่วนหน้าบาร์เครื่องดื่มจัดเป็นเก้าอี้สูงไว้ให้แขกนั่ง บางบาร์เบียร์มีโต๊ะพร้อมเก้าอี้สูงให้แขกนั่งนอกเหนือจากหน้าเคาน์เตอร์ เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 13.00 น. ถึง 01.00 น. ครุณี ร่องพีช (2544:28) ได้ศึกษาความตระหนักในปัญหาโรคเอดส์และพฤติกรรมการป้องกันตนเองของหญิงขายบริการทางเพศ ในสถานบริการบาร์เบียร์เชียงใหม่พบว่า มีหญิงขายบริการแบบแอบแฝงทำหน้าที่เป็นพนักงานเสิร์ฟเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ทั่วไป แต่ในความจริงผู้หญิงเหล่านั้นเกือบทุกคนขายบริการทางเพศแก่ที่มาซื้อบริการในบาร์เบียร์สามารถ “ออฟ” ผู้หญิงที่ทำงานอยู่ในนั้นได้ถ้าแขกและหญิงบริการต่างพอใจกันทำให้กลุ่มหญิงขายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เบียร์เชียงใหม่ ได้มีประสบการณ์และการเรียนรู้ถึงผลกระทบด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง เช่น ด้านสังคมคือทุกคนเข้ามาทำงานในอาชีพนี้เพราะมีปัญหาเรื่องเงินเป็นหลัก เมื่อทำงานกับเพื่อนร่วมงานด้วยกันจึงมีการแข่งขันในการทำงานเพื่อให้ได้เงินมากที่สุดทำให้เกิดศัตรูในที่ทำงาน ในขณะเดียวกันต้องปกปิดอาชีพแก่สังคมภายนอก เพราะถ้า พ่อ แม่ ลูก ญาติ พี่น้องรู้ก็จะมีปัญหาต่อไปในสังคมภายนอก แม้ว่าปกปิดผู้อื่นได้แต่สภาพจิตใจของคนที่มีอาชีพนี้ไม่ได้มีความสุขและสนุกกับชีวิต สำหรับคนที่ไม่มีเงินเป็นเรื่องทำใจลำบาก เพราะคิดตลอดเวลาว่าทำไมต้องมาทำงานอย่างนี้พวกเขาพยายามสร้างกำลังใจด้วยเงินเท่านั้นและปรับความรู้สึกโดยใช้เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพื่อช่วย

ถึงความทุกข์ต่างๆ ที่มีชั่วคราว เมื่อคืนเครื่องดื่มประเภทนี้แล้วทำให้พวกเขามีความกล้าที่จะเข้าไปพูดคุยให้บริการกับแขกต่างๆ ที่รู้ว่าการดื่มทุกวันเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากผลกระทบเหล่านี้ทำให้พวกเขาสามารถเรียนรู้และเข้าใจด้วยตัวเองอยู่ตลอดเวลาการทำงานทุกๆ วันบางคนอาจจะเป็นการเรียนรู้โดยตรงหรือโดยอ้อมตั้งแต่พวกเขาเริ่มทำงานอาชีพขายบริการทางเพศ การเรียนรู้จากผลกระทบที่ตนเองได้รับจากอาชีพนี้ทำให้พวกเขาตระหนักถึงปัญหาเรื่องอาชีพ บุคลิกภาพ ทักษะคติของผู้คนและปรารถนาที่จะปรับเปลี่ยนเส้นทางอาชีพใหม่ที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

ปัญหาอาชีพขายบริการทางเพศ ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาก็เพื่อให้หมดไปแต่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจที่ผู้หญิงกลุ่มหนึ่งเผชิญอยู่ทำให้ผู้หญิงเข้ามาสู่อาชีพนี้ตลอดเวลา ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่อาชีพหญิงขายบริการทางเพศโดยศึกษาถึง ภูมิหลัง ปัจจัย ขั้นตอน การปรับตัวเมื่อเข้ามาทำงานและทัศนคติต่อตัวเองของหญิงขายบริการ ผลกระทบที่ได้รับจากการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศของหญิงขายบริการ การเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะ ความรู้สึกในอาชีพขายบริการทางเพศ และการเรียนรู้เหล่านั้นทำให้หญิงขายบริการต้องการเปลี่ยนเส้นทางอาชีพใหม่หรือไม่ มีการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพใหม่อย่างไร ผลจากงานวิจัยเรื่องนี้มีประโยชน์โดยตรงกับองค์กรต่างๆ ที่กำลังช่วยเหลือกลุ่มหญิงที่มีอาชีพขายบริการทางเพศ เพื่อใช้เป็นแนวทางแนะนำหรือหาทางช่วยเหลือหญิงขายบริการให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองที่มีอยู่เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายของตนเอง ครอบครัวและสังคมยอมรับ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเข้าสู่อาชีพหญิงขายบริการทางเพศ โดยศึกษาถึงภูมิหลัง ปัจจัย ขั้นตอน การปรับตัวเมื่อเข้ามาทำงานและทัศนคติต่ออาชีพของหญิงขายบริการทางเพศ
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมที่ได้รับจากการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศของหญิงขายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เบียร์ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาการเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะ และความรู้สึกในอาชีพขายบริการทางเพศที่ใช้เป็นแนวทางการปรับเปลี่ยนเส้นทางอาชีพใหม่ในอนาคตของหญิงขายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เบียร์ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ หญิงขายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เบียร์ เชียงใหม่ ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและประเด็นที่ศึกษาดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานบริการบาร์เบียร์และชีวิตประจำวันของหญิงขายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เบียร์
- ประวัติชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศ
- กระบวนการเข้าสู่อาชีพหญิงขายบริการทางเพศ
- ผลกระทบที่ได้รับเมื่อประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ
- การเรียนรู้จากอาชีพขายบริการทางเพศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีคำศัพท์บางคำที่ใช้ความหมายและขอบเขตจำกัดมีดังต่อไปนี้
การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนเส้นทางอาชีพใหม่ของกลุ่มหญิงขายบริการทางเพศ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะ และความรู้สึกที่ได้รับจากการทำงานของหญิงขายบริการทางเพศในแต่ละบุคคลที่เป็นไปในทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งมีบทบาทต่อความคิด การกระทำ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ที่จะปรับเปลี่ยนเส้นทางอาชีพใหม่ในอนาคต

การปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนทั้งด้านความรู้สึกและการปฏิบัติตนของหญิงขายบริการทางเพศ

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความชอบ ไม่ชอบ การให้คุณค่าของกลุ่มหญิงที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศที่มีต่ออาชีพขายบริการทางเพศ

ผลกระทบที่ได้รับจากการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ หมายถึง ผลกระทบด้านตนเอง ครอบครัว สังคม ในขณะที่หญิงขายบริการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

การเรียนรู้ด้านความรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านสาระการเรียนรู้ทางภาษาและความรู้อื่นๆ ในขณะที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

การเรียนรู้ด้านทักษะ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านทักษะชีวิตในขณะประกอบอาชีพ
ขายบริการทางเพศ

การเรียนรู้ด้านความรู้สึก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึกและอารมณ์ในขณะ
ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

หญิงขายบริการทางเพศ หมายถึง กลุ่มหญิงที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศอยู่ใน
สถานบริการบาร์เบียร์เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ออฟ หมายถึง การซื้อเวลาของหญิงขายบริการในขณะที่ปฏิบัติงาน เพื่อพาออกไปจาก
บาร์

ค่าบาร์ หมายถึง ผู้ซื้อบริการจ่ายเงินค่าซื้อเวลาหญิงขายบริการให้กับทางร้านบาร์เบียร์

ค่าตัว หมายถึง ผู้ซื้อบริการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับหญิงขายบริการเมื่อเสร็จภารกิจ

แขก หมายถึง บุคคลที่เข้าไปซื้อบริการต่างๆ ในร้านบาร์เบียร์ซึ่งมีชาวต่างประเทศ

ทิป หมายถึง รายได้พิเศษที่แขกให้กับพนักงานต่างๆ ภายในบาร์ รวมทั้งการให้บริการ
ทางเพศของหญิงขายบริการด้วยจากการที่แขกมีความพึงพอใจในการบริการนั้นๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. เพื่อให้องค์กรต่างๆ ที่กำลังช่วยเหลือกลุ่มหญิงที่มีอาชีพขายบริการทางเพศ ใช้เป็น
แนวทางแนะนำ หรือหาทางช่วยเหลือหญิงขายบริการให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่เหมาะสม
กับความรู้ ความสามารถของตนเองที่มีอยู่เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายของตนเอง ครอบครัว
และสังคมยอมรับ

2. ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องวิธีการช่วยเหลือหญิงที่มี
อาชีพขายบริการทางเพศให้เลิกจากอาชีพขายบริการทางเพศ